

MERKATUA ETA BERE MUGAK

- Zer dira merkatu ekonomiak? Merkatu libreak dira.

PREZIOAK ETA KANTITATEAK MERKATU EKONOMIETAN

Merkatu ekonomietan prezioak eta kantitateak arlo *mikroekonomikoan* ezartzen dira. Hau da, prezioak eta kantitateak, **banan-banan** ezartzen dira eta ez guztiak batera. Ondasun eta zerbitzu bakoitzaren prezioak eta kantitateak bere **merkatuan** ezartzen dira.

Ondasun edo zerbitzu baten merkatua: ondasun edo zerbitzu hori erosi nahi duen jende guztia eta saldu nahi duen jende guztiaren arteko harremana.

Merkatu motak:

- Tokiko merkatuak
- Nazio-merkatuak
- Nazioarteko merkatuak
- ...

Merkatuak mugimendu etengabea daude. Beraz, merkatuak aztertzeko denbora kontuan hartu behar da (hasierako egoera, aldaketak, azken egoera).

Merkatuetan bi alde agertuko zaizkigu: erosleak eta saltzaileak. **Erosleen** aldeari **eskaria (D)** esango diogu. **Saltzaileen** aldeari **eskaintza (O)** esango diogu. Horrela **salerosketa gauzatzen da**. Baina, **nola?**

Bakoitzaren jokaera baldintzatzen duten faktoreak:

ESKARIA	ESKAINNTZA
<ul style="list-style-type: none"> • Prezioa • Errenta • Lehentasunak • Gustuak • Beste ondasun batzuk	<ul style="list-style-type: none"> • Prezioa • Kostuak • Produkzio baliabideak (Lehengaiak) • Teknologia
HAUEK EZ DIRA ALDATZEN	

MERKATUA

- Eskaria eta eskaintza merkatu-ekonomiaren funtzionamendua ziurtatzen duten indarrak dira.
- Gaurko mikroekonomia honetaz ari da: eskaria, eskaintza eta merkatu-oreka.

MERKATU MOTAK ETA KONKURRENTZIA

- **Konkurrentziako merkatua:** erosle eta saltzaile asko dauzkan merkatua eta, asko direnez, haietako bakoitzak ez dauka eraginik merkatuko prezioan.
- **Konkurrentzia perfektua:**

- Ondasunak berdina dira.
- Erosle eta saltzaile asko, prezioan eraginik ez daukatenak.
- Erosle eta saltzaileak prezio-onartzaileak dira.
- **Monopolioa:**
  - Saltzaile bakarra, prezioa kontrolatzen duena.
  - Noiz azaltzen dira? teknologia berrietan, multinazionalan... inbertsioak oso handiak dira enpresa horretan sartu ahal izateko. Enpresa handiak dira.
- **Oligopolioa:**
  - Saltzaile gutxi.
  - Beti ez dago lehia euren artean. Haien artean akordioak ezartzen saiatzen dira.
  - Petrolioaren merkatua, telefoniaren merkatua...
- **Monopolio-konkurrentzia, monopolio-lehia edo lehia-monopolista:**
  - Saltzaile asko.
  - Produktuak euren artean ezberdinak dira.
  - Saltzaile bakoitzak bere produktuen prezioak ezartzen ditu.
  - Bakoitzak bere ondasun bereziak ekoizten ditu, beraz, marka desberdinak topatzen ditugu merkatu honetan.
  - Kasu honetan, publizitateak eragin handia izango du.

MERKATU EREDUAK

		LEHIA INPERFEKTUA		
	LEHIA PERFEKTUA	LEHIA MONOPOLISTA (adb jatetxea)	OLIGOPOLIOA	MONOPOLIOA
ENPRESA KOPURUA	Asko	Asko	Gutxi	Bat
ENPRESEN ERAGINA PREZIOAN	Batere ez	Txikia	Handia	Erabatekoa
ONDASUNAREN DESBERDINTZE-MAILA	Ez	Badago	Gutxi	Ez
LEHIAREN INTENSITATEA	Handia	Badago	Gutxi	Ez
GARDENTASUNA	Bai	Batzuetan	Ez	Ez
SARTZEKO ETA IRTETEKO HESIAK	Handia	Bai	Ez	Bai